YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)
2 päivänä lokakuuta 2003 *

Asiassa C-12/02,

jonka Bayerisches Oberstes Landesgericht (Saksa) on saattanut EY 234 artiklan nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa rikosoikeudenkäynnissä, jossa vastaajana on

Marco Grilli,

ennakkoratkaisun EY 29 artiklan tulkinnasta,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja M. Wathelet (esittelevä tuomari) sekä tuomarit P. Jann ja A. Rosas,

julkisasiamies: P. Léger,
kirjaaja: R. Grass,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

ottaen huomioon kirjalliset huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään U. Wölker, avustajanaan Rechtsanwalt B. Wägenbaur,

ottaen huomioon esittelevän tuomarin kertomuksen,

kuultuaan julkisasiamiehen 15.5.2003 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Bayerisches Oberstes Landesgericht on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle 19.12.2001 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 16.1.2002, EY 234 artiklan nojalla ennakkoratkaisukysymyksen EY 29 artiklan tulkinnasta.

2 Tämä kysymys on esitetty syyttäjän ajamassa rikosasiassa, jossa vastaajana on Italian kansalainen Marco Grilli ja jossa häntä syytetään siitä, että hän on kuljettanut Saksassa moottoritiellä Saksasta ostettua ajoneuvoa, johon oli kiinnitetty toisen jäsenvaltion viranomaisten antamat väliaikaiset rekisterikilvet.

Asiaa koskevat kansalliset säännökset

3 Straßenverkehrsgesetzin (Saksan tieliikennelaki, jäljempänä StVG) 22 §:n 1 momentin 1 kohdassa ja 2 momentissa säädetään seuraavaa:

"1) Jokainen, joka lainvastaista päämäärää varten

1. kiinnittää viralliselta näyttävän rekisterikilven tai -tunnuksen sellaiseen ajoneuvoon tai ajoneuvon perävaunuun, jolle ei ole annettu rekisterikilpiä tai myönnetty rekisteritunnusta,

2. — —

3. — —

tuomitaan enintään yhden vuoden vankeusrangaistukseen tai sakkoon, jollei muussa säännöksessä säädetä ankarampaa rangaistusta tästä teosta.

2) Ne henkilöt, jotka käyttävät tieliikenteessä ajoneuvoa tai ajoneuvon perävaunua tietäen, että sen rekisterikilpi tai -tunnus on 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitetulla tavalla väärennetty, vääristetty tai poistettu, tuomitaan samaan rangaistukseen."

4 Straßenverkehrs-Zulassungs-Ordnungin (ajoneuvojen liikenteeseen hyväksymistä koskeva asetus, jäljempänä StVZO) 18 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

"Velvollisuus hyväksynnän hakemiseen

1) Moottoriajoneuvoja, joiden suurin rakenteellinen nopeus on enemmän kuin 6 km/h, ja niiden perävaunuja — — saa käyttää tieliikenteessä vain, jos ne on hyväksytty liikenteeseen niin, että moottoriajoneuvolle tai perävaunulle on saatu käyttölupa tai EY-tyyppihyväksyntä ja hallintoviranomainen (ajoneuvorekisteriviranomainen) on antanut moottoriajoneuvolle tai perävaunulle rekisteritunnuksen."

5 StVZO:n 69 a §:n 2 momentin 3 kohdassa säädetään seuraavaa:

"2) Straßenverkehrsgesetzin 24 §:ssä tarkoitetusta rikkomuksesta tuomitaan se, joka tahallaan tai huolimattomuudesta

— —

3. käyttää tieliikenteessä moottoriajoneuvoa tai sen perävaunua ilman 18 §:n 1 momentissa edellytettyä liikenteeseen hyväksymistä tai 18 §:n 3 momentissa edellytettyä lupaa — —."

Tosiseikat

6 Grilli matkusti elokuussa 2000 Saksaan ostaakseen sieltä henkilöauton Hampurissa toimivalta käytettyjen autojen kauppiaalta.

7 Grilli kiinnitti tähän ajoneuvoon italialaiset väliaikaiset rekisterikilvet ("targa prova" eli koekilvet), joissa oli tunnus PT-0835 ja jotka Italian viranomaiset olivat hänelle antaneet. Tämän jälkeen Grilli lähti kuljettamaan ajoneuvoa Italiaan Saksan moottoriteitä pitkin.

8 Ennen Saksan—Itävallan rajaa Saksan poliisi tutki Grillin ajoneuvon ja takavarikoi italialaiset väliaikaiset rekisterikilvet. Samana päivänä hänelle annettiin hänen pyynnöstään saksalaiset vientikilvet (Ausfuhrkennzeichen), jotka hän kiinnitti ajoneuvoon ja jatkoi matkaansa Italiaa kohti.

9 Syyttäjä saattoi vireille rikosasian Grilliä vastaan rekisterikilpien väärinkäytön vuoksi. Syyttäjän mukaan StVG:n 22 §:n 1 momentin 1 kohdan ja 2 momentin sekä StVZO:n 18 §:n ja 69 a §:n 2 momentin 3 kohdan mukaan Saksassa han-

kittuun henkilöautoon ei saa kiinnittää italialaisia väliaikaisia rekisterikilpiä eikä sitä saa tämän jälkeen kuljettaa yleisillä teillä Saksassa.

10 Amtsgericht Ebersberg (Saksa) antoi Grilliä vastaan rangaistusmääräyksen StVG:n 22 §:n 1 momentin 1 kohdassa ja 2 momentissa tarkoitetusta rekisterikilpien väärinkäytöstä ja määräsi rangaistukseksi 1 500 Saksan markkaa (DEM) sakkoa.

11 Grilli vastusti rangaistusmääräystä, ja asia siirtyi Amtsgericht Ebersbergin ratkaistavaksi täysimittaisessa rikosoikeudenkäynnissä.

12 Amtsgericht Ebersberg totesi ensinnäkin, että Grilli on tosin rikkonut StVG:n 22 §:ää, koska Saksan liittotasavallan ja Italian tasavallan välillä koe- ja siirtokilpien vastavuoroisesta tunnustamisesta 22.12.1993 tehdyn ja 1.1.1994 voimaan tulleen sopimuksen (*Verkehrsblatt* 1994, s. 94 ja sitä seuraavat sivut; jäljempänä kahdenvälinen sopimus) mukaan yhdessä sopimusvaltiossa hankittuun ajoneuvoon saa kiinnittää ainoastaan sikäläiset siirtokilvet ajoneuvon kuljettamiseksi toiseen sopimusvaltioon. Kahdenvälinen sopimus on kuitenkin laadittu harhaanjohtavasti, minkä vuoksi Grilli saattoi olettaa, että hän sai kiinnittää italialaiset väliaikaiset rekisterikilvet Saksassa hankittuun henkilöautoon.

13 Tämän vuoksi Amtsgericht totesi tuomiossaan, että Grillin erehdyksen vuoksi tekoa ei voitu lukea hänen syykseen, minkä vuoksi syyte oli hylättävä.

14 Syyttäjä on hakenut tähän tuomioon muutosta Revision-menettelyssä Bayerisches Oberstes Landesgerichtissä.

15 Bayerisches Oberstes Landesgericht katsoo, että syyte Grilliä vastaan on hylätty perusteettomasti ja että koska StVG:n 22 §:n 1 momentin 1 kohdassa ja 2 momentissa säädetty tunnusmerkistö täyttyi, hänet olisi pitänyt tuomita rangaistukseen.

16 Bayerisches Oberstes Landesgerichtin mukaan kahdenvälinen sopimus koskee vain italialaisilla väliaikaisilla rekisterikilvillä varustetun ajoneuvon siirtämistä Italiasta Saksaan, eikä siinä sallita, että Saksassa ostettu ajoneuvo viedään italialaisilla väliaikaisilla rekisterikilvillä varustettuna Saksasta Italiaan, mistä on kyse esillä olevassa asiassa. Bayerisches Staatsministerium für Wirtschaft und Verkehr (Baijerin osavaltion talous- ja liikenneministeriö) on myös todennut 28.2.1994 antamassaan lehdistötiedotteessa, että myös kahdenvälisen sopimuksen voimaantulopäivän eli 1.1.1994 jälkeen Saksassa hankitut ja Saksasta Italiaan vietävät ajoneuvot saadaan varustaa vain saksalaisilla väliaikaisilla rekisterikilvillä eikä siis italialaisilla kilvillä.

17 Bayerisches Oberstes Landesgericht ei ole Amtsgerichtin kanssa samaa mieltä myöskään siitä, että Grillin erehdyksen vuoksi tekoa ei voida lukea hänen syykseen, koska ne tiukat edellytykset, joita tällaiselle erehdykselle (ns. unvermeidbarer Verbotsirrtum) asetetaan oikeuskäytännössä ja oikeuskirjallisuudessa, eivät täyty käsiteltävänä olevassa asiassa.

18 Kyseinen tuomioistuin on kuitenkin todennut, että EY 29 artikla saattaa olla esteenä Grillin tuomitsemiselle, koska kahdenvälisessä sopimuksessa tarkoitetuilla väliaikaisilla rekisterikivillä on tarkoitus helpottaa moottoriajoneuvojen vientiä ja tuontia kyseisten kahden jäsenvaltion välillä ja näin viime kädessä tavaroiden vaihdantaa Euroopan yhteisössä. Kielto, jonka mukaan Saksassa ostettuun ajoneuvoon ei saa kiinnittää italialaisia väliaikaisia rekisterikilpiä ajoneuvon siirtämiseksi Saksasta Italiaan, saattaa olla viennin määrällistä rajoitusta vaikutukseltaan vastaava toimenpide, koska saksalainen viejä voi saada helpommin ajoneuvon rekisteröityä kuin italialainen maahantuoja.

19 Bayerisches Oberstes Landesgericht pitää EY 29 artiklan tulkintaa epäselvänä varsinkin sillä perusteella, mitä yhteisöjen tuomioistuin totesi asiassa C-193/94, Skanavi ja Chryssanthakopoulos, 29.2.1996 antamassaan tuomiossa (Kok. 1996, s. I-929). Kyseinen asia koski kansallista lainsäädäntöä, jonka mukaan toiseen jäsenvaltioon muuttamisen jälkeen kotijäsenvaltiossa saatu ajokortti oli vaihdettava tietyn määräajan jälkeen. Ennakkoratkaisukysymyksellä tiedusteltiin erityisesti sitä, onko perustamissopimuksen 52 artiklan (josta on tullut EY 43 artikla) vastaista se, että jos moottoriajoneuvoa kuljettaa henkilö, joka olisi voinut saada vastaanottavalta valtiolta ajokortin vaihtamalla toisen jäsenvaltion myöntämän ajokortin vastaanottavan valtion ajokortiksi mutta joka ei ole vaihtanut ajokorttiaan asetetussa määräajassa, hänen tekonsa rinnastetaan ajokortitta ajoon, josta voidaan tuomita vankeuteen tai sakkoon.

20 Edellä mainitussa asiassa Skanavi ja Chryssanthakopoulos antamansa tuomion 36 kohdassa yhteisöjen tuomioistuin muistutti aluksi, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan, joka koskee yhteisön oikeuden perusteella suojattavan yksilöiden oleskeluoikeuden toteamiseksi vaadittujen muodollisuuksien noudattamatta jättämistä, jäsenvaltiot eivät voi säätää suhteetonta seuraamusta, jolla rajoitettaisiin henkilöiden vapaata liikkuvuutta. Yhteisöjen tuomioistuimen mukaan nämä samat toteamukset pätevät ajokortin vaihtamisvelvollisuuden laiminlyöntiin sen merkityksen vuoksi, joka moottoriajoneuvoa koskevalla ajo-oikeudella on henkilöiden vapaaseen liikkuvuuteen liittyvien oikeuksien tosiasialliselle käyttämiselle.

21 Yhteisöjen tuomioistuin totesi samassa tuomiossaan, että ajokorttinsa vaihtamisen laiminlyöneen henkilön rinnastaminen ajokortitta ajavaan henkilöön siten, että tähän laiminlyöntiin sovelletaan, kuten kyseisessä kansallisessa lainsäädännössä, rikosoikeudellisia seuraamuksia — vaikka kyseessä olisivat ainoastaan rahassa määrättävät seuraamukset — ei myöskään ole oikeassa suhteessa tämän rikkomuksen vakavuuteen, kun otetaan huomioon siitä aiheutuvat seuraukset henkilöiden vapaalle liikkuvuudelle (em. asia Skanavi ja Chryssanthakopoulos, tuomion 37 kohta).

22 Bayerisches Oberstes Landesgericht epäilee, onko Grillin teosta määrätty rikosoikeudellinen seuraamus edellä mainitussa asiassa Skanavi ja Chryssanthako-

poulos annetussa tuomiossa tarkoitetulla tavalla suhteeton rikkomuksen vakavuuteen nähden. Kyseisen tuomioistuimen mukaan on myös mahdollista, että yhteisön oikeuden kannalta kyseisiä rikosoikeudellisia seuraamuksia ei voida perustella hyväksyttävillä syillä.

23 Bayerisches Oberstes Landesgericht on näin ollen katsonut, että asian ratkaisu riippuu yhteisön oikeuden tulkinnasta, minkä vuoksi se on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

"Onko EY 29 artiklaa tulkittava siten, että se on esteenä sellaiselle kansalliselle lainsäädännölle, jonka mukaan on rangaistuksen uhalla kielletty, että Italian kansalainen, joka on saanut Italiassa toimivaltaiselta viranomaiselta väliaikaiset rekisterikilvet ja joka on kiinnittänyt ne Saksassa myytyyn ajoneuvoon, kuljettaa tämän ajoneuvon yleisiä teitä pitkin Saksasta Italiaan?"

Asiakysymys

24 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin haluaa kysymyksellään ratkaisun siitä, onko EY 29 artikla esteenä sille, että jäsenvaltion lainsäädännön mukaan on rikosoikeudellisen seuraamuksen eli esimerkiksi vankeus- tai sakkorangaistuksen uhalla kiellettyä, että toisen jäsenvaltion kansalainen kuljettaa tähän toiseen jäsenvaltioon ensin mainitussa jäsenvaltiossa ostamansa ajoneuvon, johon on kiinnitetty sellaiset väliaikaiset rekisterikilvet, jotka kyseisen toisen jäsenvaltion viranomaiset ovat antaneet ajoneuvon viemiseksi tähän toiseen jäsenvaltioon.

25 Lisäksi ennakkoratkaisupyynnön III luvusta ilmenee, kuten tämän tuomion 22 kohdassa on todettu, että ennakkoratkaisua pyytäneellä tuomioistuimella on epäilyksiä siitä, onko sovellettavissa säännöksissä säädetyt rikosoikeudelliset seuraamukset EY 29 artiklan kannalta suhteettoman ankaria.

26 Jotta ennakkoratkaisua pyytäneelle tuomioistuimelle voitaisiin antaa hyödyllinen vastaus, on siis ensinnäkin tutkittava, onko pääasian oikeudenkäynnissä kyseessä olevan kaltaista kansallista lainsäädäntöä pidettävä EY 29 artiklassa kiellettynä viennin määrällistä rajoitusta vaikutukseltaan vastaavana toimenpiteenä, ja toiseksi on tutkittava, ovatko tässä lainsäädännössä säädetyt rikosoikeudelliset seuraamukset suhteettomia rikkomuksen vakavuuteen nähden edellä mainitussa asiassa Skanavi ja Chryssanthakopoulos annetussa tuomiossa tarkoitetulla tavalla.

Yhteisöjen tuomioistuimelle esitetyt huomautukset

27 Komission mukaan sanamuodostaan huolimatta ennakkoratkaisukysymystä on tulkittava niin, että sillä tiedustellaan ensinnäkin, onko EY 29 artikla esteenä Saksan oikeuden säännöksille, joiden mukaan Saksassa käyttöön otetun moottoriajoneuvon vientiä varten on käytettävä Saksan toimivaltaisten viranomaisten tätä varten myöntämiä väliaikaisia rekisterikilpiä; ja vain jos näin on, toiseksi on tutkittava myös, onko EY 29 artikla esteenä Saksan oikeuden säännöksille, joissa sanktioidaan rikosoikeudellisesti edellä mainittujen säännösten rikkominen eli rekisterikilpien väärinkäyttö.

28 Ennakkoratkaisukysymyksen tällaisen tulkinnan pohjalta komissio toteaa, että ennakkoratkaisupyynnössä ei ole lainattu tai mainittu niitä kansallisia säännöksiä, joilla säännellään niitä oikeudellisia edellytyksiä, joiden mukaisesti mootto-

riajoneuvo voidaan hyväksyä Saksassa liikenteeseen sen viemiseksi toiseen jäsenvaltioon. Komissio on siis tuonut esiin sen ongelman, onko yhteisöjen tuomioistuin saanut sovellettavista Saksan säännöksistä siinä määrin tietoa, että se voi ratkaista asian.

29 Komission mukaan yhteisön säännöksiä on annettu vain tietyistä edellytyksistä, jotka koskevat ajoneuvojen hyväksymistä liikenteeseen, eikä näillä säännöksillä ole merkitystä nyt käsiteltävänä olevassa asiassa.

30 Komissio päättelee tästä, että ajoneuvojen hallinnollista liikenteeseen hyväksymistä ja/tai niiden siirtämistä toiseen jäsenvaltioon koskevien oikeudellisten edellytysten määrittäminen kuuluu asianomaisen jäsenvaltion toimivaltaan, mutta jäsenvaltion on tätä toimivaltaansa käyttäessään noudatettava yhteisön oikeutta.

31 Komissio toteaa EY 29 artiklan tulkinnasta nyt esillä olevassa asiassa, että yhteisöjen tuomioistuimen mukaan tämä määräys on välittömästi sovellettavissa ja sillä annetaan jo sellaisenaan yksityisille oikeuksia, jotka jäsenvaltioiden tuomioistuinten on turvattava (ks. esim. asia C-47/90, Delhaize ja Le Lion, tuomio 9.6.1992, Kok. 1992, s. I-3669).

32 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan EY 29 artiklassa kielletään kaikki sellaiset kansalliset toimenpiteet, joilla on tarkoituksena rajoittaa erityisesti vientiä ja kohdella eri tavalla jäsenvaltion sisäistä kauppaa ja ulkomaankauppaa ja siten taata erityisiä etuja kyseisen valtion kotimaiselle tuotannolle tai sen sisäisille markkinoille, ja kaikki sellaiset kansalliset toimenpiteet, joilla on tällainen vaikutus (ks. esim. asia C-209/98, Sydhavnens Sten & Grus, tuomio 23.5.2000, Kok. 2000, s. I-3743, 34 kohta).

33 Komissio ehdottaa näin ollen, että Saksan oikeuden säännöksiä, jotka koskevat moottoriajoneuvojen hallinnollista liikenteeseen hyväksymistä Saksassa tapahtuvaa käyttöä varten, on verrattava niihin säännöksiin, jotka koskevat moottoriajoneuvojen hallinnollista liikenteeseen hyväksymistä siinä tarkoituksessa, että moottoriajoneuvot viedään toiseen jäsenvaltioon; näin voidaan tutkia, koskeeko periaatteellinen velvollisuus kyseisen hyväksynnän hakemiseen samalla tavalla yhtäältä Saksassa käytettäväksi tarkoitettuja moottoriajoneuvoja ja toisaalta Saksasta toiseen jäsenvaltioon vietäväksi tarkoitettuja moottoriajoneuvoja, ja jos näin on, tämä velvollisuus ei sinänsä merkitse viennin erityistä rajoittamista.

34 Komissio väittää, että sellaisten ajoneuvojen liikenteeseen hyväksyminen, joiden kotipaikka on Saksassa, olipa kyse pysyvästä rekisteröinnistä Saksaan tai väliaikaisesta rekisteröinnistä Saksassa tapahtuvaa koekäyttöä tai siirtämistä varten, erotetaan Saksan lainsäädännössä toiseen jäsenvaltioon vietäväksi tarkoitettujen ajoneuvojen liikenteeseen hyväksymisestä. Edellytykset, joita sovelletaan toiseen jäsenvaltioon vietäväksi tarkoitettujen ajoneuvojen liikenteeseen hyväksymiseen, eivät komission mukaan kuitenkaan ole Saksassa voimassa olevan lainsäädännön perusteella tiukempia kuin ne edellytykset, joita sovelletaan lopullisesti Saksassa käytettäväksi tarkoitettujen ajoneuvojen liikenteeseen hyväksymiseen.

35 Tämän perusteella komissio ehdottaa, että ennakkoratkaisukysymykseen vastattaisiin, että EY 29 artikla ei ole esteenä pääasian oikeudenkäynnissä kyseessä olevan kaltaiselle lainsäädännölle.

Yhteisöjen tuomioistuimen vastaus

36 Heti aluksi on syytä todeta, että pääasian oikeudenkäynnissä on vedottu kahdenväliseen sopimukseen, josta saattaisi seurata, että Saksan kansalaisia, jotka

vievät Saksaan Italiassa ostamansa ajoneuvon, ei kohdella samalla tavalla kuin Italian kansalaisia, jotka vievät Italiaan Saksassa ostamansa ajoneuvon. Koska tästä ei kuitenkaan ole esitetty ennakkoratkaisukysymystä ja koska kyseistä sopimusta ei ole toimitettu yhteisöjen tuomioistuimelle, yhteisöjen tuomioistuin kiinnittää kansallisen tuomioistuimen huomion niihin vaikutuksiin, joita tästä sopimuksesta voi aiheutua tavaroiden ja henkilöiden vapaalle liikkuvuudelle. Niinpä olisi hyödyllistä tutkia, aiheutuuko sopimuksesta syrjintää siksi, että sen perusteella on sallittua, että Saksan toimivaltaisten viranomaisten antamilla väliaikaisilla rekisterikilvillä varustetut ajoneuvot siirretään Italiasta Saksaan, mutta siinä ei sallita sitä, että Italian toimivaltaisten viranomaisten antamilla väliaikaisilla rekisterikilvillä varustetut ajoneuvot siirretään Saksasta Italiaan.

37 Ensinnäkin siitä kysymyksestä, onko viennin määrällistä rajoitusta vastaavana toimenpiteenä pidettävä sitä, että jäsenvaltio kieltää toisen jäsenvaltion kansalaista siirtämästä yleistä tieverkkoa pitkin ensin mainitussa jäsenvaltiossa ostettua käytettyä ajoneuvoa, johon on kiinnitetty kyseisen toisen jäsenvaltion viranomaisten tähän toiseen jäsenvaltioon vientiä varten antamat väliaikaiset rekisterikilvet, on todettava, kuten komissio on perustellusti esittänyt, että yhteisön oikeudessa ei ole säännöksiä ajoneuvon liikenteeseen hyväksymisestä, olipa kyse yleisistä tätä koskevista säännöksistä tai säännöksistä, jotka koskevat erityisesti ajoneuvojen liikenteeseen hyväksymistä niiden viemiseksi toiseen jäsenvaltioon.

38 Yhteisön oikeudessa ei ole myöskään säännöksiä siitä, mitkä viranomaiset ovat toimivaltaisia ajoneuvojen rekisteröinnin osalta.

39 Koska siis asiaa koskevia yhteisön säännöksiä ei ole annettu, ainoastaan jäsenvaltioilla on toimivalta määrittää ne oikeudelliset edellytykset, jotka koskevat ajoneuvojen hallinnollista liikenteeseen hyväksymistä eli myös toiseen jäsenvaltioon vietäväksi tarkoitettujen ajoneuvojen hallinnollista liikenteeseen hyväksymistä, ja ne seuraamukset, joita määrätään näiden edellytysten rikkomisesta.

40 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 19 kohdassa, tätä toimivaltaa käytettäessä on kuitenkin kunnioitettava EY:n perustamissopimuksessa ja erityisesti EY 29 artiklassa tarkoitettuja perusvapauksia.

41 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan tällä määräyksellä tarkoitetaan kansallisia toimenpiteitä, joilla on tarkoituksena rajoittaa erityisesti vientiä ja kohdella eri tavalla jäsenvaltion sisäistä kauppaa ja ulkomaankauppaa ja siten taata erityisiä etuja kyseisen valtion kotimaiselle tuotannolle tai sen sisäisille markkinoille muissa jäsenvaltiossa tapahtuvan tuotannon tai niiden kanssa käytävän kaupan vahingoksi, ja toimenpiteitä, joilla on tällainen vaikutus (asia 15/79, Groenveld, tuomio 8.11.1979, Kok. 1979, s. 3409, 7 kohta).

42 On syytä muistuttaa, että toisin kuin EY 28 artiklassa, joka koskee tuonnin määrällisiä rajoituksia ja niitä vaikutukseltaan vastaavia toimenpiteitä, EY 29 artiklassa kielletään ainoastaan sellaiset kansalliset toimenpiteet, joilla kohdellaan vientiin tarkoitettuja tuotteita eri tavalla kuin kyseisen jäsenvaltion sisällä myytäviä tuotteita (em. asia Groenveld, tuomion 7 ja 9 kohta).

43 Pääasian osalta on todettava, että Saksan lainsäädännön mukaan Saksassa ostetussa käytetyssä ajoneuvossa, jota käytetään Saksan yleisessä tieverkossa, on oltava Saksan toimivaltaisten viranomaisten myöntämät väliaikaiset rekisterikilvet, vaikka tämä ajoneuvo olisi tarkoitettu vietäväksi toiseen jäsenvaltioon.

44 Sen ratkaisemiseksi, onko tällaista lainsäädäntöä pidettävä viennin määrällisenä rajoituksena tai sitä vaikutukseltaan vastaavana toimenpiteenä, kansallisen tuomioistuimen on tutkittava, ovatko väliaikaisten rekisterikilpien antamista kos-

kevat pääasian oikeudenkäynnissä merkitykselliset säännökset sopusoinnussa yhteisön oikeuden kanssa, kun otetaan huomioon tämän tuomion 41 ja 42 kohdassa mainitut oikeuskäytännössä määritetyt edellytykset.

45 Kansallisen tuomioistuimen on siis verrattava keskenään yhtäältä niitä Saksan lainsäädännön säännöksiä, jotka koskevat ajoneuvojen hallinnollista liikenteeseen hyväksymistä niiden Saksassa tapahtuvaa käyttöä varten, ja toisaalta niitä säännöksiä, joita Saksassa sovelletaan toiseen jäsenvaltioon vietäväksi tarkoitettujen ajoneuvojen hallinnollisen hyväksymisen osalta. Sen tutkimiseksi, onko kyse viennin rajoittamisesta, on ensin tarkasteltava sitä, kohdellaanko Saksassa käytettäväksi tarkoitettujen ajoneuvojen hallinnollista liikenteeseen hyväksymistä oikeudellisesti eri tavalla kuin vientiin tarkoitettujen ajoneuvojen hallinnollista liikenteeseen hyväksymistä, ja sitä, onko tämä kohtelun ero omiaan rajoittamaan vientiä. Kansallisen tuomioistuimen on sitten ratkaistava, kohdellaanko pääasian oikeudenkäynnissä kyseessä olevalla lainsäädännöllä eri tavoin Saksan sisäistä kauppaa ja ulkomaankauppaa ja, tilanteen mukaan, annetaanko kyseisellä lainsäädännöllä etuja kotimaan kaupalle toisen jäsenvaltion kanssa käytävän kaupan vahingoksi.

46 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 28 kohdassa, vasta siinä tilanteessa, että kansallinen tuomioistuin katsoo, että kansallista lainsäädäntöä on pidettävä viennin määrällistä rajoitusta vaikutukseltaan vastaavana toimenpiteenä, kansallisen tuomioistuimen on tutkittava, voidaanko tämä lainsäädäntö perustella vetoamalla EY 30 artiklaan, mikä kattaa myös seuraamusten oikeasuhteisuuden arvioinnin.

47 Tässä tarkoituksessa ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on erityisesti tutkittava, voidaanko pääasian oikeudenkäynnissä kyseessä oleva kansallinen lainsäädäntö perustella yleisen järjestyksen tai yleisen turvallisuuden nojalla. Sen on tarvittaessa selvitettävä, onko kansallinen lainsäädäntö tarpeen kyseisen päämäärän saavuttamiseksi ja onko sitä pidettävä keinona mielivaltaiseen syrjintään taikka jäsenvaltioiden välisen kaupan peiteltyyn rajoittamiseen.

48 Näin ollen ennakkoratkaisukysymyksen ensimmäiseen osaan on vastattava, että EY 29 artikla on esteenä sille, että jäsenvaltion lainsäädännön mukaan on rikosoikeudellisen seuraamuksen eli esimerkiksi vankeus- tai sakkorangaistuksen uhalla kiellettyä, että toisen jäsenvaltion kansalainen kuljettaa tähän toiseen jäsenvaltioon ensin mainitussa jäsenvaltiossa ostamansa ajoneuvon, johon on kiinnitetty sellaiset väliaikaiset rekisterikilvet, jotka kyseisen toisen jäsenvaltion viranomaiset ovat antaneet ajoneuvon viemiseksi tähän toiseen jäsenvaltioon, jos tämä lainsäädäntö on omiaan rajoittamaan vientiä, jos sillä kohdellaan eri tavalla valtion sisäistä kauppaa ja ulkomaankauppaa ja jos sillä annetaan etuja kotimaankaupalle toisen jäsenvaltion kanssa käytävän kaupan vahingoksi, mikäli tätä lainsäädäntöä ei voida perustella EY 30 artiklan nojalla. Kansallisen tuomioistuimen asiana on tutkia, onko näin sen käsiteltävänä olevassa asiassa.

49 Toiseksi siitä, ovatko pääasian oikeudenkäynnissä kyseessä olevassa lainsäädännössä säädetyt rikosoikeudelliset seuraamukset oikeasuhteisia, on todettava, että jos kyseinen lainsäädäntö ei osoittaudu EY 29 artiklan vastaiseksi, oikeasuhteisuutta koskevalla kysymyksellä ei ole merkitystä. Jos sen sijaan pääasian oikeudenkäynnissä kyseessä olevan kaltainen lainsäädäntö katsotaan EY 29 artiklan vastaiseksi, tässä lainsäädännössä säädettyjä seuraamuksia ei voida määrätä, joten ei ole tarpeen tutkia, onko seuraamukset oikein suhteutettu rikkomuksen vakavuuteen nähden.

Oikeudenkäyntikulut

50 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneelle komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto)

on ratkaissut Bayerisches Oberstes Landesgerichtin 19.12.2001 tekemällään päätöksellä esittämät kysymykset seuraavasti:

EY 29 artikla on esteenä sille, että jäsenvaltion lainsäädännön mukaan on rikosoikeudellisen seuraamuksen eli esimerkiksi vankeus- tai sakkorangaistuksen uhalla kiellettyä, että toisen jäsenvaltion kansalainen kuljettaa tähän toiseen jäsenvaltioon ensin mainitussa jäsenvaltiossa ostamansa ajoneuvon, johon on kiinnitetty sellaiset väliaikaiset rekisterikilvet, jotka kyseisen toisen jäsenvaltion viranomaiset ovat antaneet ajoneuvon viemiseksi tähän toiseen jäsenvaltioon, jos tämä lainsäädäntö on omiaan rajoittamaan vientiä, jos sillä kohdellaan eri tavalla valtion sisäistä kauppaa ja ulkomaankauppaa ja jos sillä annetaan etuja kotimaankaupalle toisen jäsenvaltion kanssa käytävän kaupan vahingoksi, mikäli tätä lainsäädäntöä ei voida perustella EY 30 artiklan nojalla. Kansallisen tuomioistuimen asiana on tutkia, onko näin sen käsiteltävänä olevassa asiassa.

Wathelet Jann Rosas

Julistettiin Luxemburgissa 2 päivänä lokakuuta 2003.

R. Grass — kirjaaja

M. Wathelet — ensimmäisen jaoston puheenjohtaja